1600 – 1700 Tijd van de regenten en vorsten

De Republiek. In 1609 zorgde het Twaalfjarige Bestand voor een tijdelijke onderbreking van de 80-jarige oorlog tegen Spanje. Voor die gelegenheid maakte Claes Jansz. Visscher een kaart van de Nederlanden in de vorm van de Leo Belgicus. Daarop werden de zeventien Nederlanden als een geheel afgebeeld. In werkelijkheid waren de Nederlanden uiteengevallen in de zuidelijke Spaanse Nederlanden en de noordelijke Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. De **Republiek** was een diplomatiek succes en een uitzondering in het vroegmoderne Europa waar de toon vooral werd gezet door vorsten. De Republiek werd pas in 1648 met de Vrede van Munster internationaal erkend als soevereine staat.
Elk gewest had in theorie een gelijke stem in de gemeenschappelijke vergadering van de Staten-Generaal, maar omdat Holland het meeste geld inbracht, had het ook het meest te vertellen. De hoogste ambtenaar van Holland, de raadpensionaris, was een soort minister-president. Een edelman uit het huis Oranje-Nassau bekleedde het ambt van stadhouder, een soort plaatsvervanger van een vorst, maar hij was een dienaar van de gewestelijke Staten. Terwijl bestuurders vergaderden, daar behaalden de stadhouders als Maurits en Frederik Hendrik militaire overwinningen op de Spanjaarden. Stadhouder en raadpensionaris raakten voor het eerst met elkaar in conflict tijdens het Twaalfjarig Bestand. Na een politiek en religieus conflict liet stadhouder Maurits Johan van Oldenbarnevelt, op beschuldiging van landverraad in 1619 arresteren en onthoofden.

1600

Kaart 1648

Rondom de heerlijkheid Stein: Het grondgebied van Limburg was vanaf de vroege Middeleeuwen meestal verdeeld tussen het Hertogdom Brabant, Hertogdom Gelre, Hertogdom Gulik, het Prinsbisdom Luik en de prins-bisschop van Keulen. Deze hertogen en bisschoppen waren onderhorigen van de Keizer van het Roomse Rijk, maar in de praktijk gedroegen ze zich meestal als onafhankelijke vorsten die vaak onderling in oorlog waren. Deze werden dikwijls op Limburgs gebied uitgevochten wat bijdroeg aan de versnippering van het gebied.
Vrije heerlijkheden, zoals Stein, waren rijksonmiddellijk, wat inhoudt dat ze een rechtstreekse leenverhouding hadden met de keizer. In de 16^{e} eeuw waren er 19 vrije heerlijkheden, vooral gelegen in Zuid-Limburg. In de 16^{e} en 17^{e} eeuw gingen de door geldnood geplaagde koningen van Spanje ertoe over nieuwe heerlijkheden te creëren door deze te verkopen, wat leidde tot een groei naar ongeveer 80 heerlijkheden.

De Tachtigjarige Oorlog eindigde in 1648 met de vrede van Münster. De afspraken die hierbij gemaakt werden, hadden weer allerlei problemen tot gevolg. Zuid-Limburg kwam voor de helft onder Staats bestuur en voor de andere helft bleef het onder Spaans bestuur. De Staten-Generaal der Verenigde Nederlanden traden in de rechten van de hertog van Brabant en bovendien werden een aantal vrije heerlijkheden geannexeerd zoals Elsloo en Stein. De heren van Stein waren dan ook staatsgezind. Op de kaart is het gebied Stein en Elsloo geel gekleurd. Urmond maakte nog steeds deel uit van het hertogdom Gulik en voor hertogdom van groot belang in verband met de ligging aan de Maas